

EL LLENGUATGE

*Posar o no
posar*

El verb *posar*, expressant com expressa una idea molt elemental, té certament una significació molt variada. Si és vol, dit altrament, un nombre molt elevat de casos concrets d'aplicació. Hom pot posar des de l'olla al foc o els diners a la caixa d'estalvis fins —un mateix— a l'hostal de l'Arengada o en un hotel de cinc estrelles. Però no hi ha dubte que en moltes frases en què actualment s'usa el verb *posar*, aquest ús és poc adequat o francament incorrecte.

Molts d'aquests usos impropis de *posar* ja han estat repetidament denunciats, però com que sempre se'n descobreix un de nou escau segurament de fer-ne una breu recopilació.

Cal indicar, en primer lloc, la substitució sistemàtica que molts fan de *ficar* per *posar*, sembla que, en el seu origen, a causa dels prejudicis de tipus social amb què topa l'ús de *ficar*. Establir una frontera ben definida i rigorosa entre *ficar* i *posar* seria sens dubte exposat. Però sí que és indubtable que en frases com *ficar les mans a la butxaca* o *ficar-se de peus a la galleda*, el verb que hi escau és precisament *ficar* i no *posar*. Hi ha, però, una reacció contra la tendència que acabem d'assenyalar que no sempre mena a un bon resultat. Algú diu, per exemple, «*dicar-se al telèfon*» per *posar-se al telèfon*, cosa que invita, com és fàcil d'imaginar, a comentaris humorístics.

Les frases «*posar la ràdio*» i «*posar la televisió*» són avui tan usuals que no deixen de causar perplexitat. Però mentre no ens demostrin el contrari diríem que les frases correctes són *engegar la ràdio* i *engegar la televisió*. Més greu és encara «*posar la taula*» (i «*treure la taula*»), amb què alguns substi-

tueixen les nostres frases tan tradicionals *parar taula* i *desparar taula*.

Hi ha, encara, la substitució de *dir* per *posar* en frases en què el subjecte és *el llibre*, *el diccionari*, *el diari*, *el reglament*, etc.: *El diccionari ho diu ben clar*, *Ja veurem què diu el diari*, *Què diu el reglament?*, que són frases ben tradicionals, són efectivament sovint substituïdes, en el llenguatge actual, per «*El diccionari ho posa ben clar*», etc. I, sens dubte, com una extensió d'aquest cas, ja hi ha qui és capaç de dir —i aquesta és la novetat que aportem sense gens de satisfacció— «*Què posa el rellotge?*» o «*Aquest rellotge posa les now*». Com sabem, els rellotges no posen res: els rellotges, simplement, *marquen*, assenyalen o *indiquen*.

Albert Jané